

Skat Ventspils misāle

2026. gada 22. aprīlī senākajā sakrālajā telpā Kurzemē tika ierakstīta Ventspils misāle.

Dziedājuma ierakstam, ko veica biedrība Musica Humana ar pieaicinātajiem izpildītājiem – Jāni Kurševu, Ansi Bētiņu, Pēteri Vaickovski un ieraksta veicēju – Kasparu Putriņu, Ventspils Livonijas ordeņa pils kapelā ir sava priekšvēsture.

Ventspils muzejā Livonijas ordeņa pilī atrodas vecākā saglabājusies sakrālā telpa Kurzemē – kapela, kurā pabijušas trīs konfesijas, katrai atstājot arī vizuālas pēdas telpā – šeit redzami katoļiem raksturīgie iesvētīšanas krusti, Bizantijas baznīcu gleznojumu fragmenti un lutercīgās Kurzemes un Zemgales hercogistes laika tēlnieku Sefrensu darinātais altāris. Kapelā atrodas pozitīvs un pianola, šeit ir teicama akustika, kas tiek ieskandēta Ventspils muzeja Viduslaiku dziedājumos un ir pievilcīga kamermūzikas koncertu norises vieta.

Lai popularizētu muzeju arī kā vietu, kurā var izzināt mūzikas vēsturi, Ventspils muzejs sadarbibā ar biedrību Musica Humana, pieaicinātajiem pētniekiem – Andri Amoliņu, Miku Soloveju, restauratorēm Indru Tuņu un Rudīti Kalniņu veica kāda nejausi atklāta dokumenta izpēti. Dokumentu Valsts arhīvā atklāja Ventspils muzeja vadošais pētnieks Dr.hist. Armands Vijups, iepazīstoties ar Ventspils “birģeru runas” jeb burspraken 1542. gada norakstu, kura iesējuma vāku daļā bija izmantotas senāka materiāla lapas.

Projekta pirmās kārtas rezultātā tika izveidots vispārīgais 14. gadsimta misāles apraksts no saturiskā viedokļa, kā arī algoritms viduslaiku dokumentu vecuma noteikšanai. Salīdzinot iespējamo Ventspils misāli ar Rīgas un Romas misāles vēlo viduslaiku versijām, kā arī Vācu ordeņa misālēm, lielākā līdzība konstatēta ar ordeņa misāli. Veikta nošu transkribēšana mūsdienu nošu pierakstā, kas ļāva turpināt projekta nākamā kārtu – senā nošu materiāla apstrādi dziedājuma vajadzībām, ierakstu un tā integrāciju pils kapelā. PlašākŠEIT.

Abas projekta kārtas saņēma Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Turpmākā projekta gaitā iecerēts publiski (līdz šim senākā Latvijas teritorijā konstatētā) mūzikas skaņdarba atskaņojums, sadarbībā ar biedrību Musica Humana un Latvijas izcilākajiem senās mūzikas atskaņotājiem.

© Jāņa iela 17

